

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації **Ху Менюнь** на тему:
**«Жанр капричіо у фортепіанній творчості
китайських композиторів»**
на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 025 – «Музичне мистецтво»
з галузі знань 02 – «Культура і мистецтво»

Публічну презентацію наукових результатів дисертації
було проведено на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики
Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського
«26» червня 2026 року, протокол № 14

Обґрунтування вибору теми. Дисертація присвячена вивченню жанру капричіо у китайській фортепіанній музиці, який постає як самодостатнє художнє явище. Порівняно з дослідженням жанру капричіо в європейському музичному мистецтві, питання його рецепції та трансформації в китайському академічному просторі залишається майже не вивченим. Якщо в європейській традиції капричіо є історично сформованим жанром з чіткими, хоча й вільними, контурами, то в китайському музичному контексті воно може розглядатися як естетичний принцип і як жанр, що дозволяє по-новому осмислити синтез національної мелодики та сучасних технік композиції. Осягнення того, як китайські композитори інтерпретують ідею імпровізаційної свободи, сюжетності та формальної відкритості, властивих капричіо, відкриває нові перспективи для міжкультурного діалогу. Дане дослідження вперше комплексно звертається до цієї проблеми, заповнюючи істотну прогалину в сучасному музикознавстві.

Актуальність теми визначається: 1) процесом активного культурного обміну та глобалізації, в умовах якого китайські композитори все частіше звертаються до європейської спадщини, переосмислюючи її крізь призму власної, багатовікової традиції; 2) необхідністю вивчення природи капричіо як «відкритої форми», орієнтованої на імпровізаційність, візуальність та емоційну безпосередність.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана на кафедрі інтерпретології та аналізу музики згідно з планом науково-дослідницької роботи Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського. Її зміст відповідає комплексній темі «Когнітивне музикознавство: парадигматика музичної творчості в актуальних запитах історії» (протокол вченої ради № 5 від 29 грудня 2022 року). Тему дисертації затверджено на засіданні вченої ради Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського (протокол вченої ради № 3 від 28 жовтня 2021 року) та уточнено (протокол вченої ради № 10 від 28 травня 2026 року).

Мета дослідження – визначити шляхи розвитку жанру капричіо у китайському фортепіанному мистецтві.

Теоретичною базою роботи є наукові праці дослідників різних країн, присвячені: *жанру капричіо у різних видах мистецтва* (Агішева, 2007; Сікорська, 2008; 2012; Тимофєєва, 2021; Чжан Тяньтянь, 2016; Beaudoin, 2021; Vogue, 2014; Brindle, 1987; Courtot, 2009; Feller, 1994; Griffiths, 2011; Kramer, 1996; Larson, 2008; Pace, 2019; Pepper, 2024; Richter, 1985; Schwandt, 2001; Yang, 2019; Гун Їн, 2020; Люй Таотао, 2022; 2023; Ні Цзяпєнь, 2022; Сунь Хун'ао, 2023; У Чжисюань, 2020; Цю Менці, 2023; Чжен Яо, 2020; 2021; Чєнь Хуа, 1999); *теоретичним питанням жанру, стилю, музичної мови* (Бєзбородько, 2023; Шаповалова, 2007; 2008; Шип, 2001; Лі Цзіті, 2004; Лі Шіюань, 2004; Лінь Южєнь, 1995; Люй Хунцзю, 1996; Тун Чжунлян, 2003; Цзян Вантун, 2005; Батанов, 2020; Вєй Дзюнь, 2006; Лу Цзє, 2017; Малій, 2018; Apel, 1972; Kramer, 2002); *творчості китайських композиторів* (Бай Є, 2014; Фан Лу, 2017; Хань Сюєбін, 2018; 2019; Чжу Фєндайцзю, 2025; Піу, 2018; Ван Вєньлі, 2001; Ван Вєньтао, 2015; Лі Тун, 2013; Фєн Чанчунь, 2007; Kang Le, 2009; Kraus, 1989; Li, 2005; Lian Kaikai, 2022); *загальним питанням естетики, філософії, історії китайського музичного мистецтва* (Хуан Чжулін, 2009; Ван Бансюн, Ян Цзухань, 1995; Ван Бомін, 2010; Ван Гуанці, 2007; Вєнь Сюаньдє, 2005; Ду Яксіонг, 2000; Ду Ясюн, 2000; Лао-цзи, 2008; Лю Сінь, 1963; У Гуанмін, 2003; Фєн Юлань, 1985; Фу Жунсєнь, 2007; Чжан Сяоцзя, 2000); *виконавської інтерпретації фортепіанної музики* (Ван Вєй, 2017; Дай Байшен, 1999; Лю Ян, 2018; Лян Маочунь, 2015; 2021; Сюй Сянлі, 2022; Білоус, 2005; Бодіна, 1975; Вєркіна, 2008; Касьяненко, 2003; Катрич, 2000; Ма Сінсін, 2018; Москаленко, 2008; 2001; 2013; Ніколаєвська, 2017; 2020; 2021; Опарик, 2007; Рябуха, 2014).

Наукова новизна отриманих результатів. У дисертації *вперше*:

- комплексно вивчається жанр капричіо в китайському фортепіанному мистецтві;
- визначаються шляхи розвитку капричіо у китайському музичному, зокрема фортепіанному, мистецтві ХХ-ХХІ століть в контексті загальної картини існування жанру;
- уведено у науковий обіг цілу низку фортепіанних творів із жанровим ім'ям «капричіо», «рапсодія», «фантазія» китайських композиторів Сан Тонга, Ван Цзянчжуна, Чу Ванхуа, Ван Цзянтуна та ін.;
- встановлено унікальні ознаки жанру капрису у китайській фортепіанній музиці як семантичного маркера та естетичного принципу, що репрезентує національні музичні традиції;
- досліджено процес трансформації та еволюції жанру капричіо та його аналогів у фортепіанних творах китайських композиторів;
- виявлено специфіку композиторської інтерпретації жанру капричіо у фортепіанних творах Сан Тонга, Го Цзужуна, Чу Ванхуа, Ван Цзянчжуна, Ян Шуанчжі, Ван Цзянтуна;
- запропоновано типологію жанру капричіо у китайському фортепіанному мистецтві ХХ-ХХІ століть;
- визначено комплекс специфічних виконавських засобів виразності жанру капричіо у китайській фортепіанній музиці.

Практична значущість дослідження полягає в тому, що його результати можуть привернути увагу музикознавців та виконавців до яскравого художнього явища китайської фортепіанної музики як частини сучасного музичного мистецтва. Матеріали та наукові висновки дисертації можуть використовуватися в лекційних курсах «Історії музики», «Історії фортепіанного виконавського мистецтва», «Методика», «Педагогіка», а також в класі спеціального фортепіано закладів вищої освіти мистецького спрямування. Викладений матеріал дає можливість усвідомлення всього багатовікового шляху розвитку жанру капрису та його унікальної специфіки на кожному етапі у різних видах мистецтва, в тому числі музики різних країн та художніх напрямів.

Апробація результатів дослідження здійснювалася на кафедрі інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського. Основні положення роботи були оприлюднені у виступах на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях:

1. III Міжнародна науково-практична конференція «Сучасне слово про мистецтво: наука та критика» (Харків, Харківський національний університет мистецтв імені І.П.Котляревського, 13–14 лютого 2023 року);

2. Міжнародна науково-практична конференція «Вища музично-театральна освіта Харкова: 100 років єднання» (Харків, Харківський національний університет мистецтв імені І.П.Котляревського, 24–25 жовтня 2023 року);

3. IV Міжнародна наукова конференція Наукового проєкту «Сучасне слово про мистецтво: наука і критика» (Харків, Харківський національний університет мистецтв імені І.П.Котляревського, 13–14 лютого 2024 року);

5. V Міжнародна наукова конференція «Мистецтво та наука в сучасному глобалізованому просторі» (Харків, Харківський національний університет мистецтв імені І.П.Котляревського, 18–19 травня 2024 року);

6. VI Міжнародна наукова конференція Наукового проєкту «Сучасне слово про мистецтво: наука і критика» (Харків, Харківський національний університет мистецтв імені І.П.Котляревського, 18–19 лютого 2026 року).

7. XXII Міжнародна науково-творча конференція студентів, аспірантів, докторантів «Мистецтво та шляхи його осмислення в дослідженнях молодих науковців» (Харків, Харківський національний університет мистецтв імені І.П.Котляревського, 24–25 березня 2026 року).

Публікації. Основні положення роботи відображені у 3 статтях в спеціалізованих наукових виданнях категорії «Б», затверджених МОН України, та тезах конференції:

1. Ху Менюнь. (2025). Капричіо китайських композиторів ХХ століття в контексті розвитку жанру. *Проблеми взаємодії мистецтв, педагогіки та теорії і практики освіти*, 76, 108–127. <https://doi.org/10.34064/khnum1-76.06>

https://intermusic.kh.ua/vypusk76/PROBLEMS-76_6-108-127Mengyun.pdf

2. Ху Менюнь. (2026). «Капричіо» для фортепіано Сан Тонга: специфіка трансформації жанру. *Аспекти історичного музикознавства*, 42, 241–254. <https://doi.org/10.34064/khnum2-42.13>

https://aspekty.kh.ua/vypusk42/aspekt_42_13_241-254Mengyun.pdf

3. Ху Менюнь. (2026). Жанр капричіо у фортепіанних творах Чу Ванхуа: переосмислення світового досвіду крізь призму національного світовідчуття. *Проблеми взаємодії мистецтв, педагогіки та теорії і практики освіти*, 78, 193–211. <https://doi.org/10.34064/khnum1-78.10>

https://intermusic.kh.ua/vypusk78/pro78_10_193-211HuMengyun.pdf

4. Ху Менюнь. (2026). Капричіо vs фантазія: точки перетину (на прикладі фортепіанних творів Чу Ванхуа). Мистецтво та шляхи його осмислення в дослідженнях молодих науковців : тези доповідей за матеріалами XXII Міжнар. наук.-тв. конф. студентів, аспірантів, докторантів, 24-25 березня 2026 р. / Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків, 116–119.

<https://repo.num.kharkiv.ua/items/56309c0a-2115-4beb-ae95-6a34957b85b7>

Характеристика особистості здобувача. Ху Менюнь у 2021 році закінчила Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського і одержала ступінь магістра. Навчалася в аспірантурі Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського упродовж 2021–2024 та 2025–2026 навчальних років (науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, професор Чернявська Маріанна Станіславівна). Виступає як піаністка соло і в ансамблі, бере активну участь у мистецьких та наукових проектах.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана українською мовою з правильним вживанням лінгвістичної та спеціальної термінології. Стиль викладених в дисертації матеріалів дослідження – науковий.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності. Під час виконання дисертації здобувачка дотримувалася принципів академічної доброчесності. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Як результат попередньої експертизи дисертації Ху Менюнь у межах публічної презентації наукових результатів дисертації, проведена на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського та повноти основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Дисертація Ху Менюнь «**Жанр капричіо у фортепіанній творчості китайських композиторів**» представлена на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво є ґрунтовним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів. Її зміст відповідає спеціальності 025 – Музичне мистецтво. Визначені мета та завдання повністю розв’язані, основні положення дисертації обґрунтовують наукову новизну. Обсяг та структура дисертації відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на ступінь доктора філософії. Результати дисертації пройшли апробацію на 7 науково-практичних конференціях; основні положення відображено у 3 наукових

одноосібних статтях у фахових виданнях категорії Б, затверджених МОН України, та тезах конференції.

2. Викладене дозволяє дійти висновку, що дисертація **Ху Менюнь «Жанр капричіо у фортепіанній творчості китайських композиторів»** має теоретичну, практичну значущість, наукову новизну; її результати можуть бути запроваджені до науково-теоретичної та практичної сфер сучасного музичного мистецтва. Дисертація, подана на здобуття ступеня доктора філософії, відповідає вимогам, передбаченим пунктами 10 та 11 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), та може бути представлена у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво».

3. Рекомендувати дисертацію **Ху Менюнь «Жанр капричіо у фортепіанній творчості китайських композиторів»** до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво».

Результати дисертаційного дослідження обговорено і схвалено на публічній презентації наукових результатів дисертації, яку було проведено на засіданні кафедри інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського.

Головуюча на публічній презентації наукових результатів дисертації:

Доктор мистецтвознавства, професор,
в.о. завідувача кафедри
інтерпретології та аналізу музики
Харківського національного університету
мистецтв імені І. П. Котляревського

ШАПОВАЛОВА Л.В.